

БЕРЕГАМИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АМАЗОНКИ...

РІЧКА, ЯК СТІЛА. А ДОРОГА – НІБИ ЛІНІЙКА

У селі Вилиця сталася перша неприємна пригода: у фотоапараті «Сагон», який я заряджав кольоровими фотоплівками, «сіла» батарейка. І я, маючи надію купити її в райцентрі Ратне, після ночівлі в селі Прип'ять майже 12 годин йшов без перепочинку ґрунтовою дорогою уздовж Прип'яті. Природне русло річки на цій ділянці

Мати-героїня з села Вилиця
О. Ф. ЦИП'ЯХ з внучкою

теж було перетворене меліораторами на глибоку і рівну канаву, а вся заплава – осушена. У районі сіл Яревище, Лютка, Краска і Здомішель майже всі землі на обох берегах колишньої річки, які за стратегічним планом «перетворювачів природи» мали стати родючими полями і розкішними луками, перетворилися на такі зарості бур'янів, що крізь них навпростець не проліз би навіть рогатий чорт...

А річка... Її нинішнє русло, перерізано бокowymi дренажними каналами, мимоволі асоціювалося з величезними хрестами, на яких люди розіп'яли безгрішну красуню-Прип'ять...

Старий пастух з села Яревище Олексій Діджура сказав мені: «Колись на цих берегах водилося безліч диких качок і гусей, а Прип'ять і навколишні озера аж кишили рибою. Були тоді й чудові сіножаті. Але після осушення майже вся природа загинула. У багатьох колодязях навіть вода зникла...»

У магазинах Ратного потрібної мені батарейки, на жаль, не було, а тому мій «Сагон» перетворився на зайвий вантаж. Щоправда, з моєї вини – треба було бути завбачливішим...

Після ночівлі у дуже холодному готелі я розпрощався з Ратним і взяв курс на село Річицю. Як і вчора, русло річки Прип'ять було

У райцентрі Ратне кінь в особливій пошані

рівне, як стріла, а дорога вздовж неї – ніби лінійка. Йти по ній було легко, але від цього у мене не було на душі радості.

ДВА ПОСТРИЛИ.

НІМА ДОРОГА У ВЕЛИКУ ГЛУШУ

Коли я вийшов за село Річицю, то несподівано ліворуч від дороги побачив чоловіка з рушницею в руках.

- Хто ви? – запитав його.

- Мисливець. Сьогодні відкриття полювання на хутрового звіра. А ви ким будете?

- Теж мисливець, але на цікавих людей. Тобто журналіст. Якщо не заперечуєте, то я вас сфотографую.

Мій новий знайомий Василь Бляшук погодився і доки я клацав затвором фотоапарата, його собака Дунай вигнав з лісових хащів прямо на нас велику лисицю. Краєм ока я бачив, як вона бігла між соснами прямо на постріл. Але потім, помітивши біля дерева мій червоний рюкзак, різко кинулася вліво. Схаменувшись, Василь вибіг на лісову просіку і двічі вистрілював по рудій любительці курей. Та було запізно...

Після цієї пригоди у мене було трохи

прикро на душі, але я знайшов таке виправдання: якщо через мене не поталанило мисливцю, то зате пощастило лісовій красуні. У цій ситуації все одно хтось мав виграти, а хтось програсти...

А дорога на Малу і Велику Глушу – глуха і німа. За весь день мене обігнав тільки один старенький «Запорожець» і проїхала назустріч обляпана грязюкою допотопна «полуторка», ніби вона раптом виринула з 1941-го року. А причина одна – для транспорту ні в людей, ні в колгоспах немає бензину. Навіть у лікарню в райцентр возять на конях...

Проте життя, як і течія Прип'яті, не зупиняється. У селі Мала Глуша йшло гучне весілля – місцева дівчина-лікарка виходила заміж. А у Великій Глуші святково одягнені люди, обминаючи глибокі калюжі, йшли по центральній вулиці Радянській у церкву і на місцевий базарчик. А на них з високого п'єдесталу пильно дивився бронзовий Ленін з випростаною рукою...

У селі Бірки (це вже була територія Любешівського району) я зі здивуванням помітив одну особливість: тут на вулицях гуляли зграйками багато рожевоцоких дівчаток і хлопчиків.

- А у нашому селі живуть 30 матерів-

Василь БЛЯШУК

героїнь, - відповів на моє запитання голова Бірківської сільської Ради С. І. Сінчук. – А раніше матерів-героїнь у нас було ще більше. Про них знімало телефільм колишнє Центральне телебачення, писала «Комсомольская правда» та наші українські газети й журнали, адже це, мабуть, єдине село в усій Європі, де 34 жінки мали по 10 і більше дітей...

Зацікавлений повідомленням Сергія Івановича, я попросив його детальніше розповісти про своє село. У Бірках нині – 504 двори. Населення – 1956 чоловік. З них 400 школярів та 255 дітей дошкільного віку. Крім 30 матерів-героїнь у селі проживає 226 багатодітних сімей (у кожній з них не менше трьох дітей), а в 102 сім'ях росте по п'ятеро і більше синів і доньок. Наймолодшій матері-героїні Марії Тимофіївні Гаврилук 47 років, а найстаршим – Лукерії Ілларіонівні Ковалик та Онисії Андріївні Семенюк – вже по 75 років. Оскільки в місцевому колгоспі імені Пархоменка вже 4 роки не дають зарплату ні грішми, ні натурою, то жителі Бірок (як і в інших селах України) рятуються від голоду, крім заробітків у Росії й Білорусі, наполегливою працею на землі, яку вони отримали після розпаювання від 1,5 до 2 гектарів у власне користування. Оскільки для обробітку такої порівняно великої площі необхідна техніка, а пальне дуже дороге, то селяни розводять коней. У тих же Бірках, наприклад, у приватних господарствах є 324 коня. Крім цього селяни тримають 609 корів і вирощують майже 100 телят і 550 свиней. На додачу кури, гуси, качки, індики...

З розповіді голови сільради С. І. Сінчука мені запам'ятався і такий факт: з села Бірок 20 хлопців воювали в Афганістані. І всі, на щастя матерям, повернулися додому живими...

(Далі буде)

Микола ХРІЄНКО.

Фото автора.